

1 BESCHERMDE EN BEDREIGDE FLORA EN FAUNA PARIJSCH-ZUID (1^E FASE)

1.1 Aanleiding en doel

Voor de stedelijke uitbreiding Parijsch-Zuid (1^e fase) en de werkzaamheden die nodig zijn voor de realisatie hiervan, moet worden getoetst of deze in strijd zijn met de Nederlandse natuurwetgeving en dan met name de Flora- en faunawet. Het doel van een natuurtoets is het in beeld brengen welke (beschermde) planten- en diersoorten voorkomen in het projectgebied en hoe de uitbreiding ingrijpt op de soorten en hun leefomgeving. Informatie hierover is noodzakelijk omdat op deze wijze getoetst kan worden of voor de 1^e fase van de voorgenomen uitbreiding ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet aangevraagd moet worden. Ook kunnen aan de hand van de verkregen informatie in een vroegtijdig stadium mitigerende en/of compenserende maatregelen worden voorgesteld.

Voor deze notitie is gebruik gemaakt van gegevens uit de natuurtoets die deel uitmaakt van het beleidsadvies Parijsch inzake ruimtelijk relevante milieuaspecten (RRM). Informatie met betrekking tot de inventarisatie, verwerking en interpretatie van soortgegevens is hierin terug te vinden. Het beleidsadvies Parijsch (inclusief natuurtoets) zal naar verwachting medio 2004 gereed komen.

1.2 Projectgebied en aanwezigheid flora en fauna

Beschrijving biotooptypen

Het projectgebied heeft een open karakter doordat het voornamelijk uit grasland bestaat. Aan de noordzijde is bebouwing aanwezig en is een gedeelte als bouwlocatie ingericht (inclusief directieverblijf). Het gebied wordt ontwaterd door drie relatief smalle watergangen die door middel van duikers in verbinding staan met de watergang ten zuiden van de Belle van Zuylenlaan. Langs de twee meest oostelijke watergangen zijn elzen aangeplant. De biotooptypen zijn weergegeven op kaart 1 en worden hierna kort beschreven.

Soortenarm grasland

Grasland met een zeer soortenarme grasvegetatie dat in gebruik is voor agrarische doeleinden. Engels raaigras (*Lolium perenne*) is de dominant voorkomende grassoort. Daarnaast zijn algemene graslandplanten aanwezig zoals gewone paardebloem (*Taraxacum officinale*), paarse dovenetel (*Lamium purpureum*) en gewone hoornbloem (*Cerastium fontanum*).

Bomenrij

Lijnvormige beplanting met boomvormers. Binnen het projectgebied komen alleen bomenrijen voor van zwarte els (*Alnus glutinosa*).

Bouwlocatie/braakliggend terrein

Percelen die braak liggen, waarop bouw materiaal is opgeslagen of waarop grondwerkzaamheden plaatsvinden.

Watergang < 5m

Kleinere (tot 5 m) watergangen die belangrijk zijn voor het detailwatersysteem. In het projectgebied zijn deze veelal (zeer) voedselrijk.

Bebouwd perceel

Percelen waarop voornamelijk bebouwing aanwezig is in de vorm van huizen, loodsen, bedrijfshallen, etc.

Wegen

Dit type is een samenvoeging van alle verharde wegen.

Beschermde of bedreigde flora binnen projectgebied

Zowel op basis van geraadpleegde bronnen als veldbezoek kan worden geconcludeerd dat binnen het projectgebied geen beschermde en/of bedreigde (Rode lijst) plantensoorten aanwezig zijn.

Beschermde of bedreigde fauna binnen projectgebied

In tegenstelling tot de flora, is wel beschermde en/of bedreigde fauna aanwezig. Dit blijkt uit bestaande bronnen en veldbezoek dat heeft plaatsgevonden. In tabel 1.1 is weergegeven welke soorten voorkomen en aan welke biotooptypen deze dieren hoofdzakelijk gebonden zijn (met name voor voortplanting).

Tabel 1.1: in het projectgebied aanwezige beschermde en bedreigde fauna

Nederlandse naam	Flora- en faunawet	Habitatrichtlijn	Rode lijst 2000	Biotoop
zoogdieren				
mol	X			soortenarm grasland
woelrat	X			soortenarm grasland
veldmuis	X			soortenarm grasland
konijn	X			soortenarm grasland
haas	X			soortenarm grasland
broedvogels				
wilde eend	X			watergang < 5m
Meerkoet	X			watergang < 5m
Kievit	X			soortenarm grasland
scholekster	X			soortenarm grasland
Spreeuw	X			bomenrij
graspieper	X			soortenarm grasland
Kraai	X			bomenrij
Ekster	X			bomenrij
tjif tjaf	X			bomenrij
Kauw	X			bomenrij
Torenavalk	X			bomenrij
Houtduif	X			bomenrij
turkse tortel	X			bomenrij
boerenzwaluw	X			bebouwd perceel
witte kwikstaart	X			bomenrij
winterkoning	X			bomenrij
Merel	X			bomenrij
heggemus	X			bomenrij
zanglijster	X			bomenrij
Grasmus	X			bomenrij
Fitis	X			bomenrij
Koolmees	X			bebouwd perceel
pimpelmees	X			bebouwd perceel
Gaai	X			bomenrij
Huismus	X			bomenrij
Vink	X			bomenrij
Groenling	X			bomenrij
Putter	X			bomenrij
Kneu	X			bomenrij
Amfibieën				
kleine watersalamander	X			watergang < 5m
bruine kikker	X			watergang < 5m
gewone pad	X			watergang < 5m
groene kikker complex	X			watergang < 5m
Vissen				
Aal			X	watergang < 5m
bittervoorn	X	II		watergang < 5m

Nederlandse naam	Flora- en faunawet	Habitatrichtlijn	Rode lijst 2000	Biotoop
Vetje			X	watergang < 5m
kleine modderkruiper	X	II		watergang < 5m

1.3 Effectbeschrijving

Bij deze effectbeschrijving wordt ervan uitgegaan dat voor de realisatie van de 1^e fase het hele gebied al op de schop gaat voor het bouwrijp maken waarbij alle natuurlijke biotooptypen zullen verdwijnen. Door de inpassing van stedelijk groen en het graven van extra open water in verband met de eisen ten aanzien van de waterhuishouding, zullen echter (op termijn) weer nieuwe biotopen ontstaan waarin zich diverse soorten weer kunnen (her)vestigen.

Omdat er geen beschermde en/of bedreigde plantensoorten in het projectgebied aanwezig zijn, wordt aan de effecten die de (aanleg van de) uitbreidingswijk op de flora in het gebied heeft, in deze paragraaf verder geen aandacht besteed.

Effecten op fauna

Zoogdieren

De in het projectgebied aangetroffen zoogdieren zijn gebonden aan grasland. Het soortenarm grasland verdwijnt geheel binnen de grenzen van het werkgebied dus kunnen diverse soorten hier niet meer leven. Deze zoogdieren zijn echter voldoende mobiel en flexibel om elders een nieuwe leefomgeving te vinden. Het is niet te voorkomen dat tijdens de werkzaamheden diverse nesten/holletjes van woelrat en veldmuis worden vernietigd waarbij de daarin aanwezige dieren hoogstwaarschijnlijk niet zullen overleven.

Broedvogels

De meeste broedvogels komen voor in en rond de bomenrijen. Daarnaast zijn er een aantal aan te treffen in het soortenarm grasland of in en rondom bebouwing. Het zijn allemaal algemeen voorkomende en weinig kritische vogelsoorten die zich gemakkelijk kunnen aanpassen aan een veranderende omgeving of eenvoudig elders een nieuwe leefomgeving vinden. In de nieuwe groenstructuur in de wijk ontstaan voor tal van broedvogels weer nieuwe broedmogelijkheden. Belangrijk is dat het rooien van de bomenrijen niet in de broedperiode (15 april t/m 15 juli) plaatsvindt omdat dan legsels verloren zullen gaan.

Amfibieën

Voor de amfibieën is water noodzakelijk voor het voortbestaan van de soort. Het dempen van watergangen heeft tot gevolg dat er geen voortplanting meer in het gebied mogelijk is. Dit zal geen onoverkomelijke verliezen met zich meebrengen omdat de aangetroffen amfibieën algemeen in Nederland voorkomen, vrij mobiel zijn en niet zeer kritisch zijn ten aanzien van hun leefomgeving.

Vanwege de watervraag zullen echter nieuwe watergangen worden gegraven binnen het projectgebied waardoor in de toekomst in voldoende mate mogelijkheden zijn voor voortplanting. Een snelle hervestiging en herstel van de kleine verliezen die tijdens de werkzaamheden geleden zullen worden, kunnen doordoor gemakkelijk worden opgevangen.

Vissen

De bittervoorn en de kleine modderkruiper zijn vissoorten die naast bescherming van de Flora- en faunawet ook opgenomen zijn in bijlage II van de Habitatrichtlijn. Ze genieten daardoor extra bescherming. De andere vissoorten zijn niet wettelijk beschermd maar worden in Nederland wel bedreigd en zijn daardoor opgenomen op de Rode lijst. De bittervoorn is afhankelijk van het voorkomen van zoetwatermossels en vegetatierijke sloten. Zoetwatermossels komen waarschijnlijk voor in de visvijver die aan de camping Welborn grenst of in het inundatiekanaal aan de westkant van het totale plangebied van Parijsch-Zuid. In de watergangen binnen het projectgebied komen de mossels niet voor. Het is daardoor met name belangrijk dat de aanwezige vissen niet worden gedood tijdens het dempen. Het in stand houden of terugbrengen van voldoende mossels in de sloten is niet

aan de orde omdat ze in de huidige situatie ook niet voorkomen. De kleine modderkruiper komt momenteel overal voor in het gehele plangebied en stelt geen zeer hoge eisen aan de leefomgeving.

Omdat weer voldoende open water wordt gegraven bij de realisatie van de wijk, zullen de beschermde en bedreigde vissoorten weer voldoende nieuw leefgebied terugkrijgen. Als tijdens de werkzaamheden voldoende rekening gehouden wordt met het ontzien van de vissen, zullen de populaties geen grote verliezen lijden.

1.4 Te nemen mitigerende maatregelen

Om de invloed van de aanleg van de 1^e fase van Parijsch-Zuid tot een minimum te beperken, worden mitigerende maatregelen genomen. Deze bestaan voor dit project uit aandachtspunten die worden meegenomen bij de uitvoering van de werkzaamheden.

Geen voorbereidende werkzaamheden uitvoeren in broedtijd

De voorbereidende werkzaamheden (met name rooien van beplanting en dempen watergangen) vinden plaats buiten de broedperiode zodat de legsels van de diverse vogelsoorten niet verloren gaan. De broedperiode loopt van 15 april t/m 15 juli.

Ook voor zoogdieren geldt dat in verband met de voortplanting in de periode van maart tot juli geen (opruimings)werkzaamheden plaatsvinden.

Voorbereidende werkzaamheden

Voordat graafwerkzaamheden plaatsvinden, wordt de aanwezige vegetatie gemaaid zodat kleine zoogdieren en andere diersoorten zich hierin niet meer zullen vestigen of ophouden. Voorafgaand aan de maaiwerkzaamheden wordt gecontroleerd of zich nog dieren in de vegetatie bevinden. Ook bij het rooien van de beplanting is het wenselijk om vooraf na te gaan of zich dieren in de beplanting ophouden.

Sparen terreindelen die niet noodzakelijkerwijs nodig zijn voor reconstructie

Tijdens de uitvoering zullen de machines zoveel mogelijk dezelfde rijroutes gebruiken. Zo worden andere terreindelen (buiten grenzen werkgebied) gespaard en vindt verstoring plaats in een zo klein mogelijk gedeelte van het projectgebied. Het opslaan van bouwstoffen wordt ook zoveel mogelijk geconcentreerd zodat op andere terreindelen minder verstoring optreedt.

Dempen van watergangen

De watergangen die worden gedempt kunnen vissen en amfibieën bevatten. Hier wordt tijdens het dempen rekening mee gehouden.

Indien het dempen niet op de juiste manier plaatsvindt, zullen de in de watergang aanwezige organismen bedolven worden door het dempingsmateriaal. Dit is zeker het geval als er naar het dode einde van een watergang wordt toegewerkt. In dergelijke gevallen zitten de dieren in de val en kunnen niet meer vluchten.

In de winter (vanaf november tot februari/maart) overwintert de bruine kikker in de modderlaag op de bodem van waterlopen. Demping van een watergang in deze periode zullen de amfibieën niet overleven en zal daarom plaatsvinden tussen september en half oktober. In deze periode hebben de meeste amfibieën het water na de voortplantingstijd verlaten en zijn de in het water overwinterende amfibiesoorten nog niet teruggekeerd.

Voordat watergangen worden gedempt, zijn de nieuwe watergangen al gegraven.

Bij het dempen van geïsoleerde watergangen wordt een watergang eerst afgedamd en daarna leeggepompt totdat er circa 10 cm water in staat. Vervolgens worden alle in het water levende fauna weggevangen en elders uitgezet. Daarna wordt de watergang gedempt.

Watergangen die in open verbinding staan met andere watergangen moeten vanaf het dode einde in de richting van het open einde worden gedempt, zodat vissen en amfibieën kunnen vluchten naar de aansluitende watergangen. Dit dient in een laag tempo plaats te vinden zodat de vissen en andere organismen voldoende tijd hebben om te vluchten.

1.5 Conclusies en aanbevelingen

Hoewel verstoring en vernietiging van de in het plangebied voorkomende soorten door de te nemen maatregelen (zie paragraaf 1.6) zo veel mogelijk wordt beperkt, kan dit niet geheel worden voorkomen. Een ontheffing ingevolge artikel 75, vierde lid, Flora- en faunawet (ontheffing voor ruimtelijke ingrepen) is dan ook nodig.

Voor de broedvogels in het gebied geldt dat alleen ontheffing aangevraagd moet worden als werkzaamheden in het broedseizoen plaatsvinden. Buiten deze periode mogen de dieren zonder ontheffing worden verontrust omdat ze erg gemakkelijk elders een leefgebied kunnen vinden. Voor het vernietigen van vaste nestplaatsen van minder algemene soorten (o.a. roof- en kolonievogels) buiten het broedseizoen moet wel ontheffing worden aangevraagd. Voor dit project is dit echter niet van toepassing.